

III Jornada de Bones Pràctiques

RDA, perquè i com

Joana Roig Equey

Barcelona, 14 de desembre 2016

1. Perquè canviar a RDA?

2. Objectius de les RDA

3. Que hem fet, que estem fent i què farem

Perquè canviar a RDA?

Què està passant, el perquè de tot plegat.

1. En els últims 10 anys ens trobem abocats a la xarxa amb bilions de recursos disponibles, amb **motors de cerca molt potents**
2. El **principal repte** dels catàlegs i de les eines de recuperació de la informació en aquest nou panorama, és la de fer **visibles els fons** i recursos descrits i gestionats per els catàlegs de biblioteques entre la immensa quantitat d'informació disponible a la xarxa, i apropar-los als nostres usuaris i al món en general.
3. Hem d'**obrir** el nostre catàleg a les **eines de recuperació** en massa per fer aflorar els continguts que gestionem i custodiem
4. Aquest repte s'emmarca en una sèrie de canvis / innovacions en diferents àmbits que dibuixen aquest camí cap al catàleg obert.

Perquè canviar a RDA?

- Perquè la CAC: Comissió Assessora de Catalogació va acordar al 2012: *Expressar la voluntat d'adoptar en el futur les RDA (Resource Description and Access), en línia amb les tendències normatives internacionals, quan el context i l'evolució dels programaris utilitzats les suportin.*
- Perquè les AACR2 ja no s'actualitzaran, la nova versió d'aquestes ja són les RDA (les ISBD ja fa temps que no es mantenen). Estan velletes
- Perquè el nostre model catalogràfic ha estat sempre la normativa internacional liderada per la Library of Congress (AACR, MARC21)

LIBRARY OF CONGRESS

Perquè canviar a RDA?

- Perquè volem continuar copiant registres d'OCLC i LC, etc.
- Perquè pel sistema compartit hem d'unificar més els registres i fer més pautes de catalogació i més manuals d'ajuda i no té sentit continuar fent-ho amb AACR2 o ISBD.
- Per ajudar a les institucions que formen part del CCUC a prendre una decisió conjunta
- Complim calendari que es va aprovat en Comissió tècnica,
- Perquè ara?, perquè fins que no comencem tindrem molts dubtes que no podrem resoldre. Ja portem dos anys treballant-hi.
- Fent i desfent, aprèn l'aprenent ... Però hem de fer!!!

I, també

- Per què creiem en els objectius principals de les RDA!

Objectius de les RDA

Redissenyar l'organització de l'univers bibliogràfic:
A nivel catalogràfic COM ajudem.

1. Seleccionant dades per afegir valor i millorar els serveis als usuaris.

Exemples:

En RDA es deixa d'usar abreviatures:

NO [s.l.] → SI [lloc de publicació sense identificar] ; NO Ed. → SI [Editor]

NO [Et.al.] → SI [i 3 més]

La lectura dels registres ha de ser fàcil i la introducció de dades àgil per no bibliotecaris, distribuïdors, etc...

Desapareix la regla de tres. Es tracta de recuperar (afegir valor) no trobar un encapçalament principal.

Es transcriu la informació tal com apareix: NO \$a2nd ed. → SI \$aSECOND EDITION

Objectius de les RDA

Redissenyar l'organització de l'univers bibliogràfic:

2. Integrant-se en el món de les dades enllaçables, ampliant els usuaris (no només persones, sinó màquines).

Exemples:

- En RDA és indispensable identificar totes les dades. S'aplica obligatòriament el \$e a tots els encapçalaments per tal que les màquines puguin relacionar-les i quedin identificats
Ex. 700 1# Beaumont,\$d1922-1994,\$eil·lustrador.
El nom podria arribar a ser només una url que ens porti a VIAF.
- Si en un registre identifico l'autor (100, author, i el seu URI a VIAF), lligat amb les seves obres (240) i lloc de publicació, etc...
Construïm entre tots aquesta informació: <http://viaf.org/viaf/111016064>
- La identificació de tipus de format és molt més detallada. Se substitueix la designació general de material per la relació de les:
336 Forma de comunicació en què s'expressa el contingut Ex. 336 Text.
337 Tipus d'intermediació requerit per visionar, reproduir, fer funcionar, etc. el contingut d'un recurs. Ex. Informàtic
338 Format del suport d'emmagatzematge i d'allotjament d'un suport físic. Ex. Remot

Objectius de les RDA

Redissenyar l'organització de l'univers bibliogràfic:

3. Posant les dades del nostre catàleg en obert, sent un model de dades cap a la web semàntica que permetrà crear nous recursos i serveis a partir de la reutilització i recombinació de dades.

Exemples:

En RDA els títols uniformes son elements CORE. Aquests permetran ferberitzar i relacionar amb altres catàlegs, edicions diferents de la mateixa obra, etc..

En RDA son elements importants les relacions entre els recursos, que s'han d'expressar amb vocabularis controlats (Apèndix J de RDA)

Ex. 700 1#*Adaptació cinematogràfica de Cabré, Jaume.*Teranyina

4. Fer la informació més entenedora per l'usuari.

Exemples:

Eliminació d'abreviatures. Introducció de tots els autors secundaris. Camps molt específic per descriure el suport físic.

Objectius de les RDA

PERQUÈ:

- **Simplificar les normes de catalogació descriptiva segons tres premisses:**
 - Identificar millor els continguts de les obres
 - Relacionar – enllaçar la informació dels registres
 - Reutilitzar les dades – lligams – dades = URL
- Portar els catàlegs a **la web semàntica**.
- **Adaptar-se a les necessitats d'altres comunitats, llibreters, distribuïdors, editors, museus, dipòsits digitals, etc... I evidentment usuaris.**
- **Continuïtat:** la descripció bibliogràfica ha de ser compatible amb els registres existents, evitant la recatalogació. (la LC ha fet canvis globals per crear registres i facilitar el canvi a la nova normativa.
- **Posada en comú de models conceptuals FRBR / FRAD** (per tal d'ajudar a l'usuari a trobar més fàcilment la informació)

Objectius de les RDA

Marc conceptual:

En la catalogació ens movem a tres nivells:

- A nivells abstracte de models i principis: Principis de catalogació i model FRBR i FRAD
- A nivells de representació de contingut de les dades
 1. Regles de catalogació descriptiva: AACR2, RDA
 2. Llenguatges de descripció intel·lectual: Tesauros, Ontologies, etc.
- A nivell d'estructura de dades:
 1. Llenguatges de codificació: (ISO 2709, XML)
 2. Formats: (MARC21, MODS, etc)

Objectius de les RDA

A nivell abstracte o conceptual els principis recollits en el manifest de la IFLA de 2009 i seguits per les RDA són: http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2009-ca.pdf

- **Conveniència per a l'usuari:** s'ha de pensar amb l'usuari quan descrivim documents
- **Ús comú:** els vocabularis i la llengua usada han de ser els de la majoria d'usuaris a qui van dirigits
- **Representació:** Respectar la forma en que una entitat s'identifica a ella mateixa
- **Exactitud:** l'entitat s'ha de veure fidelment retratada
- **Suficiència i necessitat:** punts d'accés els necessaris i suficients per identificar i trobar
- **Significança:** els elements de la descripció han de ser bibliogràficament significatius
- **Economia:** quan hi ha formes alternatives d'aconseguir un objectiu s'ha de triar aquell que e un futur ens resultarà més econòmic
- **Consistència i normalització:** la descripció i els punts d'accés han de ser el màxim d'estandarditzats possibles. La consistència facilita l'intercanvi de dades
- **Integració:** la descripció de tot tipus de documents i la forma controlada dels encapçalaments de tots tipus s'han de fer basant-se en unes normes comunes

Objectius de les RDA

A partir d'aquest principis es defineixen els Models FRBR i FRAD.

- Definint una sèrie d'entitats, els seus atributs, i les relacions entre aquestes entitats.
- Per definir-les s'han basat en les tasques que els usuaris fan per satisfer les seves necessitats d'informació: trobar, identificar, seleccionar i obtenir.

Objectius de les RDA

Model FRBR

OBRA

TESIS

EXPRESIÓ

VERSIÓ ORIGINAL

VERSIÓ ABREUJADA

MANIFESTACIÓ

IMPRESA

MICROFICHA

PDF

IMPRESA

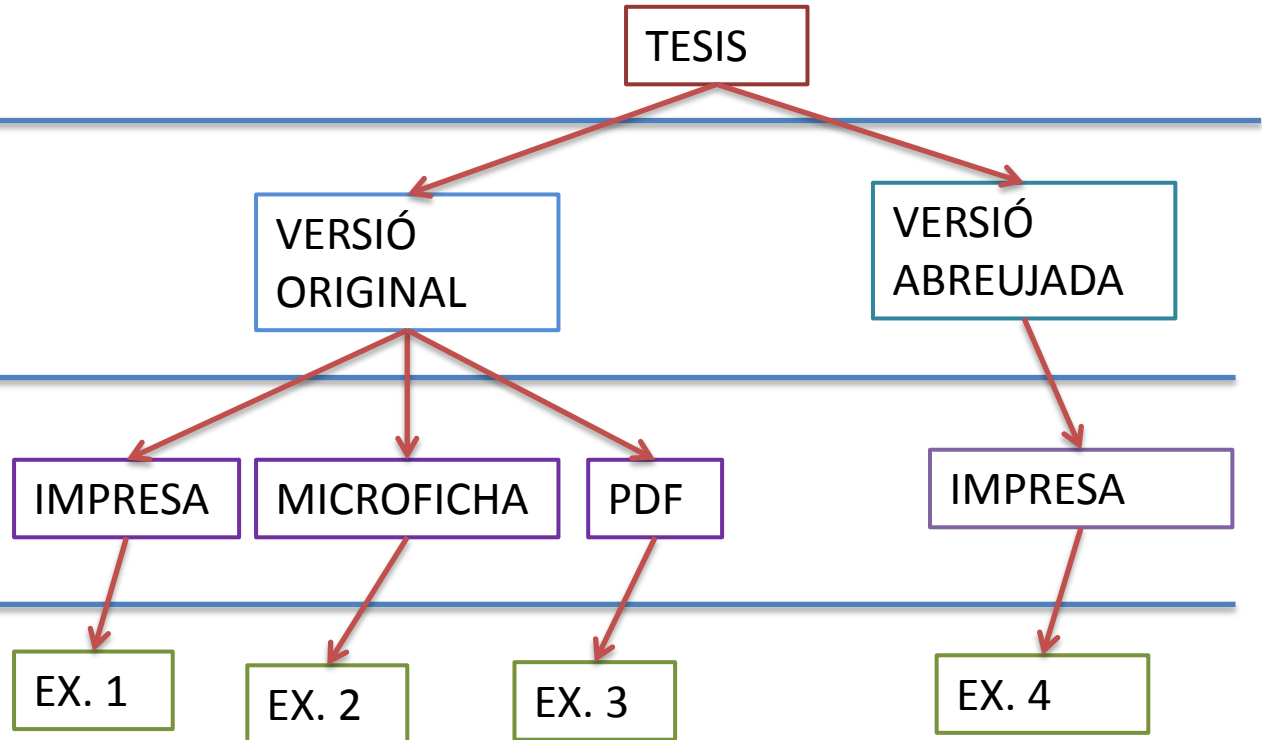
ITEM

EX. 1

EX. 2

EX. 3

EX. 4

Que hem fet, que estem fent i què farem

RECEPTA DE CUINA:

- Decisió de la CAC
- Decisió de la Comissió tècnica de la CBUC – full de ruta
- Formació:
 - curs de planificació de l'ALA... (pla d'implementació, pla de formació)
 - cursos d'introducció del COBDC,
 - Cursos per institucions del CCUC (Anna Rovira, Rosa Fabeiro)

Que hem fet, que estem fent i què farem

Proposta de full de ruta per la implementació de les RDA

(Doc. 1401; A10CCUC/RDA/FulldeRuta.doc) (CATS 05.11.13) (CBUC 30.01.14)

I Període d'estudis 2013/2014	1. Estudi de les RDA, FRER i FRAD. 2. Estudi per a la conversió a les RDA dels actuals registres AACR. (Decidir quins canvis s'hauran de fer tant en registres d'autoritats com en registres bibliogràfics) . • Changes to Headings in the LC Catalog to Accommodate RDA • Summary of Programmatic Changes to the LC/NACO Authority File: What LC-PCC RDA Catalogers need to know • PCC Hybrid Record Guidelines Task Group 3. Seguiment RDA a través de la LC i OCLC. 4. Adaptació estudiar si està preparat per implementar RDA i decidir la visualització a POPac. 5. Elaborar els procediments per al període de transició de coexistència de registres AACR2 i RDA • Guidelines for working with RDA and non-RDA records prior to implementation of RDA
II Període de preparació i difusió 2014/2015	1. Elaborar les normes pautes o concrecions, manual CANTIC, etc. en base a: • Library of Congress-Program for Cooperative Cataloging Policy Statements (LC-PCC PPs) • DCM Z1 • LC Guidelines Supplement 2. Adaptar els nivells de catalogació en base als elements del de les RDA • Core Elements for LC 3. Realitzar sessions de RDA amb intencions
III Període de preparació implementació 2015	1. Preparar materials de formació 2. Preparar plantilles de catalogació en base a la LC: • Workforms for RDA practice bibliographic records • Workforms for RDA practice authority records
IV Període de formació i implementació 2015/2016	1. Realitzar els canvis en els registres d'autoritat i en els bibliogràfics (si s'escau) 2. Publicació de les noves concrecions i nous procediments 3. Formació a les institucions del CCUC 4. Creació d'un llistat <i>history</i>, específic 5. Determinar el dia de la implementació definitiva
V Període de post implementació 2016/2017	Actuacions post implementació

Desembre 2016
inici gradual

Que hem fet, que estem fent i què farem

2013-2014:

- Estudiar les RDA
- Seguir projectes internacionals, com ho han fet, què fan etc...,
- Fer unes pautes per poder copiar registres en RDA de LC, OCLC etc i aprofitar.los en els catàleg locals.

2014-2015:

- Adaptació o noves pautes
- Nous nivells
- Sessions de formació d'introducció per tothom

2015:

- Material de formació
- Publicació de noves normes
- Determinar dia de canvi.

Que hem fet, que estem fent i què farem

INGREDIENTS:

- curs de planificació de l'ALA... (pla d'implementació, pla de formació)
- cursos d'introducció del COBDC i de l'Assumpció Estivill
- Cursos per institucions del CCUC (Anna Rovira, Rosa Fabeiro)
- Articles llegits
- Participació en la STRDA
- Unes pautes actuals que segueixen les ISBD però que segueixen tots els catalogadors del CCUC.
- Unes ganes i necessitat de fer-ho plegats

Que hem fet, que estem fent i què farem

COMENCEM A CUINAR:

- Uns grups de treball (un de general i uns d'especialitzats)
- Un wiki de treball

Que hem fet, que estem fent i què farem

RDA monogràfics / textuais

FUNCIONS

1. Definir metodologia i bibliografia a seguir
2. Definir nivells de completesa
3. Redactar guies / manuals del CCUC
4. Definir quins canvis globals es poden aplicar en els registres del CCUC
5. Creació de plantilles
6. Preparació de ppt, exemples etc
7. Formació en cascada de les pautes del CCUC
8. Informar i guiar als altres grups

Grup de recursos continus

Grup de música

Grup de mapes

Transversal: Grup de recursos electrònics

Transversal: Grup de patrimoni bibliogràfic

RDA autoritats

FUNCIONS

1. Definir nivells de completesa
2. Valorar l'ús de les guies existents per la creació de RA en RDA (BC i UB)
3. Definir quins canvis globals es poden aplicar en els registres del CCUC i definir quines repercussions en els bibliogràfics
4. Creació de plantilles
5. Redactar guies / manuals del CCUC
6. Formació en cascada de les pautes del CCUC
7. Supervisió de registres creats

Gestió de les autoritats al nou sistema, càrregues, etc.

Que hem fet, que estem fent i què farem

Amb reunió mensuals del grup de material textual.

Una persona de UB, BC, UPC i CSUC

1. Definir metodologia i bibliografia a seguir:

- Creació d'un wiki on hem anat posant informació que ens semblava important
- Passar les pautes a confluence per treballar conjuntament
- Estructurar les pautes segons la creació d'un registre en MARC21

2. Definir nivells de completesa. Qualitat dels registres per poder ser compartits

- Basant-nos en els documents creats per la LC i la STRDA, ampliar i/o reduir els nivells existents.

3. Redactar guies / manuals del CCUC

- A partir de les etiquetes definides als nivells i seguint l'estructura lògica de la creació d'un registre explicar les particularitats a destacar de cada etiqueta.

Que hem fet, que estem fent i què farem

4. Definir quins canvis globals es poden aplicar en els registres del CCUC
 - Document fet per la BC, que des del CSUC seguirem amb el seu ajut quan estiguem en el sistema compartit
5. Creació de plantilles
 - A partir de les etiquetes dels nivells, estem creant unes plantilles per cada tipus de document
6. Preparació de ppt, exemples etc
 - Preparar la formació en cascada per tots els catalogadors que treballin en el CCUC
7. Informar i guiar als altres grups
 - Explicar a tots els altres grups la metodologia seguida.

Que hem fet, que estem fent i què farem

ENFORNEM:

La BC ens comunica la decisió de passar a RDA al desembre de 2016 ...

- Presentació del calendari d'implementació

Cronograma per la implementació de les RDA 2016

1 setembre de 2016

A1CCUC\RDA\16Implementació\1609Cronograma Implementació RDA.xlsx

	Juny				Juliol				Agost				Setembre				Octubre				Novembre				Desembre				Gener				
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
Reunió de CATS (28 de juny)				■																													
Acabar la revisió de les pautes del CCUC RDA (publicació a la web setmana del 12 de setembre)					■	■	■	■					■	■																			
Comentaris a les pautes del CCUC RDA per part dels CATS								■					■	■	■																		
Reunió amb els col·laboradors del CCUC (no consorciats) (13 de setembre)												■																					
Formació de formadors (BC) Bibliogràfics (3, 4, 5 i 7 d'octubre)													■	■																			
Preparació i formacions per col·laboradors del CCUC i CVA i plantilles (a partir del 10 d'octubre)*																	■	■	■	■	■	■	■	■									
Preparació i formacions internes en cascada (RDA i pautes CCUC) (a partir del 10 d'octubre)																	■	■	■	■	■	■	■	■									
Formació de formadors (BC) autoritats (22,23,25 i 29 de novembre)																							■	■									
Formació pràctica UB CSUC (13, 14 i 15 de desembre)**																								■									
Inici de catalogació en RDA																								■									
Canvis globals: marcar els RA compatibles amb RDA																								■	■								
Canvis globals als registres d'autoritats i encapçalaments																								■	■								
Canvis globals als registres d'autoritats i encapçalaments als catàlegs locals (si s'escau)																								■	■								
Formacions pautes CCUC a col·laboradors del CCUC i CVA's																																	■

CSUC

INSTITUCIONS

BC

Que hem fet, que estem fent i què farem

The screenshot shows a Confluence page with a dark teal header. The left sidebar contains navigation elements: 'R.D.A. PAUTES', 'Pages', 'Blog', 'SPACE SHORTCUTS' (including 'MARC21', 'Pautes - Material textual', and 'Traducció catalana de les RDA'), and 'PAGE TREE' (including 'Nivells', 'Pautes', 'Membres', 'Esborrany', and 'Procediments de treball al CCUC'). The main content area has a title 'Pautes de catalogació del CCUC en RDA' and a subtitle 'Aplicables a partir del desembre de 2016'. It is divided into three columns: 'Nivells', 'Pautes', and 'Procediments de treball al CCUC', each containing a bulleted list of items. The bottom of the page shows a section header 'Materials recomanats d'autoformació d'RDA' and the start of a list item 'Formació de la UB'.

CSUC Spaces People Create

R.D.A. PAUTES

Pages

Blog

SPACE SHORTCUTS

- MARC21
- Pautes - Material textual
- Traducció catalana de les RDA

PAGE TREE

- Nivells
- Pautes
- Membres
- Esborrany
- Procediments de treball al CCUC

Pages

Pautes de catalogació del CCUC en RDA

Created by Administrator Confluence, last modified by Joana Roig just a moment ago

Aplicables a partir del desembre de 2016

Nivells

- Nivells - Material cartogràfic
- Nivells - Material Impresos antics, manuscrits i fons d'arxiu
- Nivells - Material sonor
- Nivells - Material textual
- Nivells - Material visual
- Nivells - Recursos continus

Pautes

- Pautes - Material textual
- Comentaris - Material sonor
- Comentaris - Material visual
- Comentaris - Recursos continus
- Comentaris - Material cartogràfic
- Pautes - Material sonor
- Pautes - Material visual
- Pautes - Recursos continus
- Pautes - Material cartogràfic
- Pautes - Recursos electrònics
- Pautes - Col·leccions especials i fons personals
- Comentaris - Material Textual
- Comentaris - Col·leccions especials i fons personals
- Canvis Confluence amb Sistema Compartit
- Pautes - Material Impresos antics, manuscrits i fons d'arxiu

Procediments de treball al CCUC

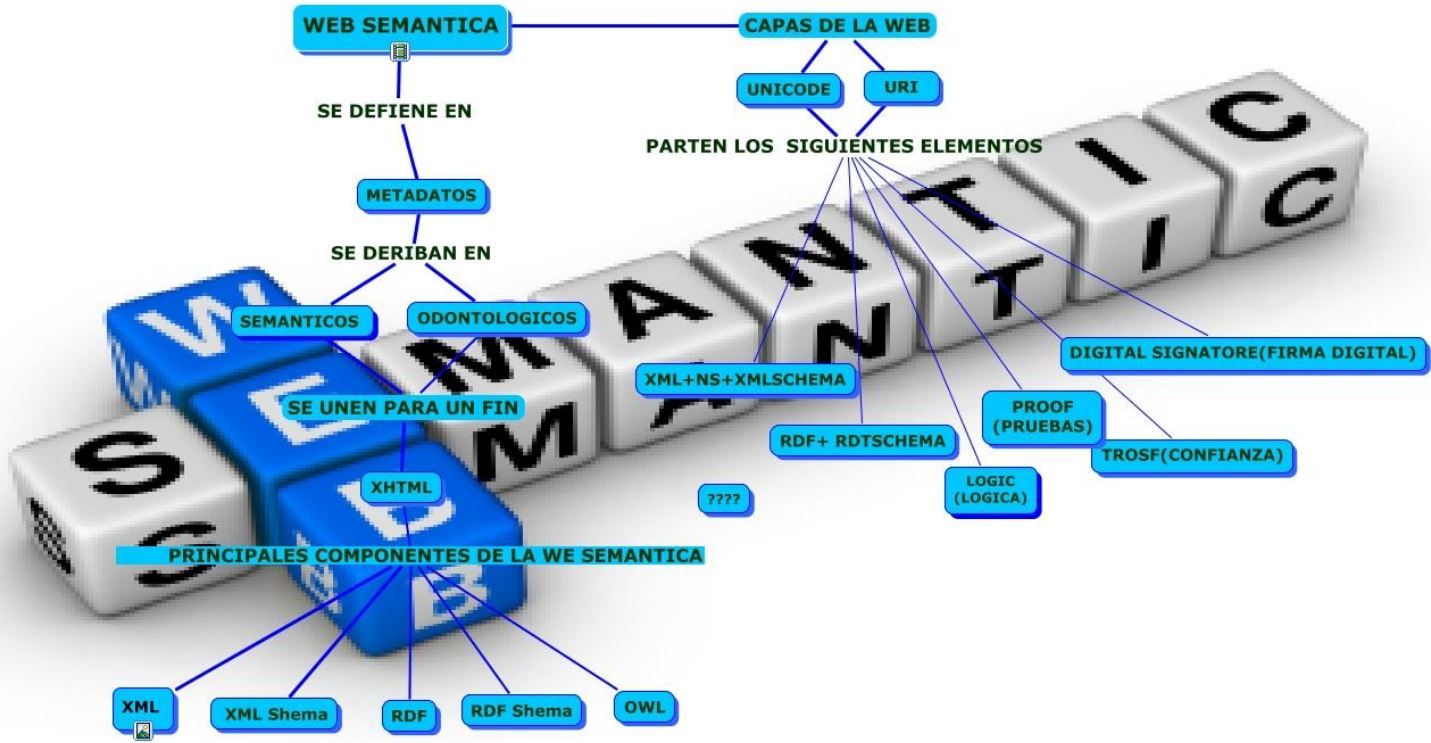
- 1- Millenium
- 2- Procediments d'entrada i sortida
- 3- Catalogació al CCUC
- 4- Resolució de duplicats en el CCUC
- 5- Assignació de punts d'accés i creació de registres d'autoritat
- 6- Procediments d'ús del repositori d'imatges del CCUC
- 7- Circuit de documents pel GEPA
- 8- Procediments per la convivència de registres RDA - AACR2

Materials recomanats d'autoformació d'RDA

Formació de la UB

Que hem fet, que estem fent i què farem

Estarem preparats per la web semántica on la web es converteix en una base de dades enllaçades global.

Que hem fet, que estem fent i què
farem

Estarem preparats per menjar el pastis que hem
cuinat.

RDA, perquè i com

Moltes gràcies